UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

D[omi]nica tertia post meridie[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

excõ. vt fame. Et. ff. ad legẽ aqliaz. l. Ita vulneratus. Cauete itaqз ne ſitis ſimiles eis qui ſeruiunt aduerſario et ſperant honorem cũ fidelib⁹ ſeruis eius quod omnino irrationabile eſt. Applica notando illud. Sap. iij Uacua ſpes illoꝝ. Et puer. x. Spes impiorũ peribit.

Dñica tertia poſt meridiẽ.

Abiiciamus

a

rc. Ceci vident: claudi ambulãt leproſi mũdãt. Matt. xj. Abiectis operib⁹ tenebraꝝ dicere poſſumus. Ceci vident. rc. Ubi ſunt tria notãda ſigna aduẽtus dñi in mentẽ. Primũ eſt cognitiõis illuſtratio. ceci vidẽt. Gre. xvij. moral. Omnis vir iuſtus dei illuminatiõe iuſtus eſt. lumẽ quippe dei eſt grã p̄ueniens. Scdm ẽ diuine p̄ceptiõis executio. claudi ambulant. Ber. ſuper can. Vox vt verbũ int⁹ veniẽt expgefacit dormitantẽ animã. Tertiũ eſt infectionis purgatio: leproſi mundant. Ber. Intus in me cognoui grẽ p̄ſentiã ex fuga vicioꝝ que oppreſſerunt affectum.

Abiiciamus. rc.

PRo p̄mo. An verbum ſit vnitũ anime mediante ſpũſancto. Q, ſic õis vnio voluntaria eſt mediãte amore. vt di. dio. Hec autẽ vnio eſt volũtaria ergo mediante amore nõ creato. Amor eñi creat⁹ non potuit facere talem vnionẽ. p quã [illegible] ſit deus. ergo amore increato qui eſt ſpũſctus. Cõtra magis vnit mediũ extremo q̄ꝫ extremũ extremo. ergo ſi vnio verbi ad naturã humanã eſt mediãte ſpiritu ſancto. magis eſt vnio in ſpũſancti pſona q̄ꝫ in pſona verbi quod falſum eſt. Reſpõdet boñ. i. iij. diſ. ij. Cũ q̃rit. An. rc. Hoc poteſt dupliciter intelligi: aut mediante ſpũſancto tanq̄ꝫ vinculo interueniente: z ſic nõ eſt verũ. Aut ſicut principio efficiente per modũ cuiuſdã ſubauctoritatis z appropriatiõis z ſic veritatẽ habet. Nec eſt huiuſmodi vnio volũtaria quia ſit ſm cõformitatẽ voluntatũ cũ ſit potius ſm coniunctionẽ naturarũ in vna perſona: ſꝫ bñ dicit volũtaria: qꝛ eſt a volũtate efficiente. [illegible] boñ. Pro fũdamẽto. Nulla p̄teſſe ſpũſancti operatio q̃ non ſit etiã patris z filij. Nam vt di. Ariſto. in li. de ſenſu z ſenſato. Uni⁹ potẽtie eſt vn⁹ actus: patris aũt z filij z ſpũſancti vna eſt potentia: vt etiã dictũ ẽ in ſer. p̄cedenti. Nõ pluꝰ ergo facta eſt illa vnio hũanitatis cũ deitate a ſpũſancto q̄ꝫ a patre z filio. Certũ eſt tñ q illa fuit vnio eximij amoris vbi dñs ipſe ſumpſit miſeriã noſtrã. Dicit quippe galterus in alexand. Que faſtidit hõ non vere diligit. Ille eſt verus amor miſerũ qui nõ faſtidit amicũ. Cum ergo amor appropriet ſpũſctõ. Idõ querit An illa vnio ſit facta mediãte ſpũſctõ. Dic rñ. vt ſup. Ex q̃ cõclude cõtẽplandã ineffabilem dei charitatẽ in nos in tanti operꝫ magnificentia. Ber. in q̃dã ſer. Si perſonaꝫ veniẽtis intueor: nõ capio excellentiã maieſtatis. Si cõſidero ad quos venerit dignatiõis magnitudinẽ expaueſco. Si attendo pp̄ter quid venerit amplector quoad poſſum latitudinẽ charitatis. Uenit ſiquidẽ filius dei: venit ad homines: venit pp̄ter hoies. O miſeri qui pp̄ter peccata ſua z indurationẽ cordis tam dulcꝫ aduentus fructu p̄uantur. O auari: o lubrici rc. Quã ſtulti q̃ diabolo magis portã aperiũt q̄ꝫ chõo venienti. Et attẽdite q̃m ſicut p charitatẽ in carnẽ venit. itaq̃ p charitatẽ ſpũaliter venit in mentẽ. Figura Geñ. xviij. Abrae ſedenti in oſtio tabernaculi in ipo feruore diei apparuit dñs. Humilib⁹ eñi in dei amore feruentibus ſpũalit adeſt dñs. Ioã. xiiij. Qui diligit me diligetur a patre meo et ego diligã eũ z manifeſtabo ei meipſum.

PRo ſcdo. In p̄cedenti ſer. dictũ ẽ de ordinatiõe diſpoſitiõis localis. Nũc dicedũ eſt de ordinatiõe diſpoſitiõis modalis. Ubi eſt cõſideranda triplex modorum differentia.

Primus eſt modus admirabilis deſcenſionis.

Secũd⁹ ẽ mod⁹ honorabilis cõuerſatiõis

Terti⁹ ẽ mod⁹ horribilis ꝯgregatiõis

Primus eſt rc. ſcꝫ ipſius chõi qui ſicut dr. j. Theſ. iiij In tuba di deſcẽdet d̃ celo mirabiliter in nube lucidiſſima. In quo deſcenſu p̄mo eſt ꝯſideranda celſitudo glorioſe maieſtatis qui veniet in poteſtate magna z maieſtate vt dr̃ Lu. xxj. z Mat.

xxv. Cū venerit filius hoīs in maieſtate.
Aduentus ĝ ille erit manifeſtiſſim⁹. Se//
cundo eſt ↄſiderāda pulcritudo numeroſ//
ſe ſocietatis. Mat. xxv. Et oēs angeli cū
eo. O ꝙ͂ venerabile ↄſortiū. Tertio eſt cō
ſiderāda magnitudo impioſe autoritatis
Matth. xxv. Tūc ſedebit ſup ſedē maie//
ſtatis ſue. Et ſicut dī Chry. Angeli ante
eum portabūt ſignū crucis. Unde etiam
in euāgelio Matth. iiij. Tunc apparebit
ſignū filij hominis in celo. Et eccl͞ia cātat
Hoc ſignū crucis erit in celo cū domin⁹
ad iudicandū venerit. Item ipe Chryſo.
Crux apparebit ſole lucidior exiſtens. Et
quod dī de cruce veriſimile eſt de alijs in//
ſtrumētis paſſionis: qm̄ vicȝ angeli ante
eū deferēt hmōi inſtrumenta miraculoſe:
vicȝ coronā ſpineā: clauos: ſpongiā: et lan//
ceam: qđ erit ad ↄmendationē diuine mi
ſericordie in ſalutē electoꝝ: et manifeſta//
tionē iuſticie in dānationeȝ impioꝝ. Heu
o peccator qd poterȝ tūc dicere luxurioſe:
auare ꝛc. Hiero. Crux chr̄i pugnabit con
tra te: cicatrices ↄtra te loquntur: claui de
te cōquerent. ¶ Scđs eſt modus honora
bilis ↄuentionis. ſ. ſocietatis electoꝝ: in q̄
ad pn̄s eſt ↄtēplanda triplex corpal' diſ//
poſitio multū honorifica q etiā reprobis
erit manifeſta. Prima eſt aromatica ſua//
uitas. Unde cantat eccl͞ia. Sancti tui do
mine florebūt ſicut liliū et ſicut odor bal//
ſami erūt ante te. Scđa eſt glorifica for//
moſitas. ſ. p dotē claritatȝ: quia fulgebūt
iuſti ſicut ſol Matth. xiij. Tertia eſt miri
fica virtuoſitas: qꝛ p dotē impaſſibilitatȝ
erūt virtuoſa ad reſiſtendū omnibꝫ ↄtra//
rijs. Et p dotē ſubtilitatis erūt virtuoſa ꝛ
potentia penetrare ſine fractione: ſm ſcot.
Et p dotē agilitatis erūt virtuoſa ad obe
diendū omnino ſpūi vt moueantur quocūq;
ſpūs voluerit: qm̄ vt dicit Aug. Ubi vo//
let ſpūs: ꝓtinus erit et corpus. ¶ Terti⁹
eſt modus horribilis ↄgregationis. ſ. re//
proboꝝ: Ubi eſt p oppoſitū ↄſideranda
triplex horribilis diſpoſitō. Prima eſt ab//
ominabilis feditatȝ. Eſa. xxxiiij. De cada
ueribus coꝝ aſcēdet fetor: vt vicȝ ſit ꝓpor//
tio corporis ad fetorē ↄſcientie. Scđa eſt
horribilis deformitatis. Anſ. Quilibȝ eo
rū erit omni ceno ꝛ omni cadauere fetidior
et omi fuligine turpior. Tertia eſt inexpli

cabil' ibecillitatȝ. Nā p oppoſitū ad agilita
tatem: ſubtilitatē: ꝛ impaſſibilitatē beatoꝝ
rū: erūt corpa dānatoꝝ ponderoſa: groſſa
et vehemētiſſime paſſibilia. De pondero
ſitate dicit Anſ. Impius tanto penaꝝ pu
nietur pondere vt nec pedē nec manū nec
aliqd corpis poſſit mouere Erit quippe cor
pus ſarcina iportabil' quā deponere nō li//
cebit. De groſſitudine aūt ſiue terreſtrei
tate dicit idē Anſ. Sic imbecillis erit qli
bet reproboꝝ vt nec vermē poſſit ab ocu
lis remouere ſiue amouere. De paſſibili//
tate aūt dicit Job. xx. Omis dolor irruit
in eum. ſ. in damnatū. Erit ergo miſera ꝛ
horribilis diſpoſitio dānatoꝝ qui tūc ↄfi
gurabunt capiti ſuo. ſ. diabolo quemadmo
dū boni chriſto. Erūt ĝ reprobi turpiſſi//
mi in corpe ꝛ aīa. ¶ Exemplū: Abbas
ſanct⁹ Agathon venit coloniā ad quādam
obſeſſam ꝛ adiurauit demoneȝ vt exiret.
Qui rn̄dit: Nondū vult altiſſim⁹: adhuc
duobꝫ annis ero in ea: ꝛ tūc liberabit: qđ
et factū eſt. Adrogatū aūt aſſiſtentiū di//
cit ei abbas. Precipio tibi in virtute chr̄i
vt nobis oſtendas horrorē ↄdicionis tue
Tūc ergo cepit mulier in oculis turgeſce
re ꝛ inſtar turris aſcendere: et ſtillabant
oculi ad modū fornacis ardentis fumigā//
tis: quibꝫ viſis ceciderūt territi aſſiſtētes
Et ipſe abbas ſi nō p̄cepiſſet diabolo p̄ſti
nam figurā reſumere: qđ ꝛ fecit. Et dixit
diabolus: Nunq̄ ita ſtulte precepiſti Pro
certo ſcias: ſi hodie diuinis nō comunicaſ
ſetis nullus veſtꝝ euaſiſſet. O igit quā horrē
da erit reproboꝝ facies et quā grauis vndi//
q; anguſtia. Eſa. xiij. Unuſquiſq; ſtupe//
bit ad proximū ſuū: facies cōbuſte vultus
eorum.

Pro tertio. Audiſtis ꝛc. O igit quāta
tūc gloria iuſtorum: ſed o quāta infa//
mia reproboꝝ. Et merito: dicitur em̄. ff. đ
re. iu. l. Seruitutē. q capt⁹ deſinit eſſe do//
minus rerum ſuaꝝ cum fiat ſeruus capi//
entis: ꝛ ſi vltro ſeruituti ſe ſubdit cū poſſit
reſiſtere: videtur infamis eſſe. Expone de
reprobis qui diabolice ſeruituti ſe volun
tarie ſubiecerūt. Et nota iteꝝ: quod ha//
betur. vj. q. j. Infames. Qui chriſtiane le
gis formā abijciunt et ſtatuta eccleſiaſti//
ca contemnūt: ꝛ qui aduerſus patres ar//
mantur: et de bellis publice fugientes: et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

omnes ab eccleſia pro ſceleribꝫ ſuis repulſi: ſunt infames. Pone caſus ſingulos ⁊ applica ad reprobos qui idcirco erūt turpiſſimi in corpe et anima. Unicuiqꝫ ergo illorum dici poterit illud Ezech .xvj. Abominationē feciſti decorē tuū.

Feria. ij. poſt. iij. dn̄icam Aduentus.

Abiiciamus

⁊c. Surdi audiunt. Matt. xj. Abiectꝭ operibus tenebrarum. Surdi audiūt. Ubi nota triplicem eſſe auditū.

Primus eſt nature ſenſitiue ſiue exterioris potentie.

Scd̄s interioris intelligētie.

Tertius pmptioris obediētie.

De hoc triplici auditu dicit Pſ. Audi filia. q̊ ad primū. et vide: q̊ad ſcd̄m. ⁊ inclina: q̊ ad tertiū. Unde Luce. xj. Beati qui audiūt verbū dei ⁊ cuſtodiūt: et opere implent vt poſſideāt vitā eternā.

Abiiciamus ⁊c.

PRo primo. An verbū aſſumpſit pſonam humanā. Q, ſic: dicit Boetius ꝙ pſona eſt intellectualis nature indiuidua ſubſtantia: ſed chriſtus aſſumpſit indiuiduā ſubſtantiā nature intellectualis. Cōtra. Aug⁹. de fide ad Petr. De⁹ naturam hominis aſſumpſit: nō pſonam.

Reſpondet Bonauen. in. iij. diſ. v. [illegible] no falſum eſt ꝙ pſona pſonam aſſumpſit. Hoc em̄ pōt intelligi tripliciter: Aut ꝙ ipm̄ aſſumptū fuerit pſona: aut ꝙ fuerit pſona in aſſumptione: aut ꝙ fuerit poſt aſſumptionē. Primus modus repugnat veritati ɔceptionis. Si em̄ fuerit pſona antꝙ̄ deus: virgo Maria nō ɔcepit deū. Secūdus mod⁹ repugnat veritati aſſūptionis. Si em̄ in aſſumptione fuit pſona et deſijt eſſe pſona: potius in aſſumptiōe pſona ɔſumebatur ꝙ̄ aſſumebat. Terti⁹ modus repugnat veritati vnionis. Si ei aſſumens differt ab aſſumpto et illud qđ aſſumptum eſt: eſt pſona: ⁊ etiā aſſumens eſt pſona: g̊ in chr̄o ſunt due pſone: Et cōſtat ꝙ eo ſūt due nature: g̊ nulla eſt ibi vnio. In hunc autē errorē peſſimū incidit Eutices: vt dicit Boetius: quia neſciuit diſtinguere inter pſonam et naturā. Neſtorius ex eadē errauit: ſed alio modo: qꝛ neſciuit inter pſonam ⁊ naturā diſtinguere. Vidit ꝙ in chr̄o nō poterat eſſe niſi vna pſona: ex hoc ɔpulſus eſt ponere ꝙ in chr̄o eſt tm̄ vna natura. Sicut ergo ꝓpter ignorantiā iſtius diſtinctiōis duo fuerūt errores in diuinis: vicꝫ Arriani. ⁊ Sabellij. ſic etiā fuerūt duo errores circa incarnationē chr̄i. Catholica ꝟo eccl'ia: ꝑ medium iſtoꝝ erroꝝ ptranſijt dicēs in diuinitate eſſe plures pſonas et vnā naturā. Et in chr̄o plures naturas ⁊ vnā pſonā. Cū aūt dicit Boeti⁹. ꝙ pſona eſt intellectualis nature indiuidua ſubſtātia: ibi indiuiduū importat triplicē ɔditionē: vicꝫ ſingularitatis: incōmunicabilitatis: et ſupeminētis dignitatis. Hec Bona. Pro fundamēto. Certū eſt ꝙ chr̄s verā humanitatē aſſumpſit. Galfredus in nouella poetria ſua: Hac rōne deus in verā carnem morari nobiſcū vēit. Et h̄ certe valde mirādū eſt ɔſideratis humane nature miſerijs. de quibꝫ Ariſto. j. metaph. Humana natura multipliciter eſt ſerua. Sed q̄ſtio eſt de pſona An vicꝫ ⁊c. Dic r̄n. Et q̄ cū admiratione ɔtēplare: qm̄ vt dicit Tho. j. parte. Hoc eſt miraclm miraculoꝝ: vt vicꝫ natura creata pſonet pſonalitate increata. Et hec tāta mirabilia facta ſunt ꝑ nobis. O pctōres miſeri vt qđ g̊ ceſſatis laudare deū. Audite Pſal. Cātate domino canticū nouū qꝛ mirabilia fecit ⁊c. O maledicti peccatores pro tāta beniuolentia ⁊ miſericordia rependētes deo tā multiplicē iniuriā. O auari: luxurioſi: inuidi: ⁊c. Recognoſcite errorē veſtꝝ ⁊ peccata veſtra deponentes ſtudete laudare deū ꝑ tantis ſui aduentus beneficijs. Et ſicut ꝑ aduentū ſuū victoriā de inimicꝭ ſuis obtinuit: ſic et nos eū de huiuſmodi aduentu laudando victores erimus. Figura Judicū. vij. Gedeon et qui cum eo erant cum clangore tubaꝝ vicerūt madianitas. Spiritualiter Expone. Et. ij. Paralipo. xx. Joſaphat poſt laudē inuenit hoſtes proſtratos: ſcꝫ filios Amon: moab: ⁊ mōtis ſeir. Amon interptat onerans vel onuſtus. Moab ex patre vel de patre. Seir: hirſutus vel hiſpidus. Filij amon ſunt a-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN